

بررسی اثربخشی خودگویی مثبت بر میزان خودکارآمدی دانشآموزان پسر مقطع ابتدایی

علی مصطفائی^{1*}, عزیز محمدی²

1. استادیار، روانشناسی، دانشگاه پیام نور

2. آموزگار، آموزش و پژوهش پرانتشر

تاریخ دریافت: 1395/02/11 تاریخ پذیرش: 1394/10/27

Investigating the Effect of Positive Self - Talking on Self - Efficacy in Elementary Male Students

A. Mostafaei¹, A. Mohammadi²

1. Assistant Professor, Psychology, Payame Noor University

2. Teacher, Piranshahr Education Organization

Received: 2016/01/17

Accepted: 2016/04/30

چکیده

Abstract

This study aimed to determine the effectiveness of positive self - talking on self - efficacy of elementary school students. The population in this study consisted of all elementary school students in the academic year 1393-1394 in the city of Piranshahr. This study is based on semi-experimental design with pre and post-test. First, two schools were selected randomly. From each school, one second grade classes randomly selected. The students selected through random sampling of one of the schools, as the experimental group (34 students) and other schools as a control group (36 students) were selected. Positive self - talking experimental group received ten sessions of education. Devise of measurement was General Self - Efficacy test that the pre - test and post - test was applied to both groups. To analyze the data, univariate covariance analysis and post hoc Bonferroni test were used. The results of Covariance analysis and Bonferroni test for comparison of means showed that positive self-talking has a significant effect on increasing the students Self - Efficacy ($p < 0.05$).

این پژوهش، با هدف تبیین اثربخشی خودگویی مثبت بر میزان خودکارآمدی دانشآموزان پسر مقطع ابتدایی اجرا شد. جامعه آماری در این تحقیق عبارت بودند از کلیه دانشآموزان پسر مقطع ابتدایی که در سال تحصیلی 1393-1394 در شهر پرانتشر مشغول به تحصیل بودند. این پژوهش مبتنی بر طرحی نیمهآزمایشی با پیشآزمون و پسآزمون بود. ابتدا از بین مدارس ابتدایی پسرانه شهر پرانتشر دو مدرسه به صورت تصادفی انتخاب و سپس از هر مدرسه از بین کلاس‌های پایه دوم به صورت تصادفی یک کلاس به عنوان نمونه انتخاب شده و از طریق نمونه‌گیری تصادفی دانشآموزان انتخاب شده یکی از مدارس به عنوان گروه آزمایش (34 نفر) و مدرسه دیگر به عنوان گروه کنترل (36 نفر) انتخاب شدند. دانشآموزان گروه آزمایش به مدت ده جلسه آموزش خودگویی مثبت دریافت کردند. اندازه‌گیری عبارت بود از میان خودکارآمدی عمومی شر که در مورد هر دو گروه به صورت پیشآزمون و پسآزمون اجرا شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل کوواریانس تک متغیری و آزمون تعییی بنفونی استفاده شد. نتایج تحلیل کوواریانس و همچنین آزمون بنفونی جهت مقایسه میانگین‌ها نشان داد که خودگویی مثبت بر افزایش خودکارآمدی دانشآموزان به طور معناداری مؤثر است ($p < 0.05$).

Keywords

Positive Self - Talking, Self - Efficacy, Students.

واژگان کلیدی

خودگویی مثبت، خودکارآمدی، دانشآموزان.

* نویسنده مسئول: علی مصطفائی

ایمیل نویسنده مسئول:

*Corresponding Author: a_mostafaei@pnu.ac.ir

مقدمه

یکی از مهمترین خصیصه‌هایی که در ذهن بشر بازشناسی شده، خودگویی است. یکی از ویژگی‌های انسان برنامه‌ریزی گفتار است و انسان این توانایی را دارد که قبل از صحبت کردن برنامه‌ریزی کند (ایزنک و کین، 2010؛ به نقل از زارع و پسندی، 1394). در بزرگسالان خودگویی به عنوان تفکر¹ یا اندیشه توصیف می‌شود. ارسطو² عقیده داشت تفکر گفتار درونی است و خودگویی یک خصیصه روایتی³ از ذهن است (لوند، 2003). خودگویی مجموعه عبارات گفتاری است که به عنوان یک واسطه شناختی تاثیر زیادی در نظام بخشی به رفتار دارد (ویگوتسکی، 1962؛ کوزولین، 2012).

افکار از طریق واژه‌ها ظاهر شده و بر زندگی مان تأثیر می‌گذارند. این کار اغلب به طور ناخودآگاه انجام می‌شود؛ به طوری که تعداد کمی از افراد به هنگام تفکر به افکار و گفته‌هایشان توجه می‌کنند. در این حالت هیچ آزادی وجود ندارد بلکه شرایطی پیش می‌آید که جهان خارج، دنیای درون را تحت تأثیر قرار می‌دهد (سعید و زارع، 1393)؛ بنابراین خودگویی‌ها جملاتی هستند که طی روز تکرار شده و در ذهن ناخودآگاه غوطه‌ور می‌شوند و به این ترتیب قدرت شگرفی را برای صورت خارجی دادن به هدف واژه‌های جهان خارج به کار می‌بندند (همپتن، 1381). خودگویی‌ها معادل افکار هستند؛ یعنی آنچه که در یک موقعیت خاص افراد با خود می‌گویند. این خودگویی‌ها با توجه به سن و موقعیت ممکن است بلند، کوتاه، به صورت تکان خوردن لب‌ها و یا فقط در حد گذشتن از ذهن باشند. این خودگویی‌ها جنبه همگانی دارند و به اندازه کلام دیگران بر احساسات و رفتارها تأثیر گذاشته و آن را جهت می‌دهند (کوزولین، 2012). مشاهدات نشان داده‌اند کودکانی که تازه وارد مدرسه می‌شوند، اغلب مقررات مدرسه را با صدای بلند به خود می‌گویند تا بر مشکلات فاقع آیند (کوزولین، 2012)؛ اما به سرعت این بلند حرف زدن با خود به صورت گفتار نجوای یا زیرلیبی در می‌آید. در مرحله دیگری از رشد کودک، گفتار بیرونی به کلی از بین می‌رود و تنها با مشاهده حرکت لب‌های کودک می‌توان فهمید که این

گفتار به صورت گفتار درونی در آمده است. به طور کلی رشد گفتار درونی طی چند مرحله صورت می‌گیرد. این مراحل عبارت‌اند از: گفتار بیرونی، گفتار زیرلی و بالاخره با خود سخن گفتن. جریان تبدیل گفتار بیرونی به گفتار درونی در سینم پایین کودکی رخ می‌دهد.

مایکنیام معتقد است خودگویی‌هایی کاملاً مفید هستند که به مراجع درجهت تمرکز به زمان حال کمک کنند و بیشتر به واقعی از دید آنچه پیش می‌آید نگاه کنند تا توجه به پیامدهای منفی آینده. خودگویی‌های مقابله‌ای خاص با نیازهای هر گروه منطبق می‌شود و مراجعان تشویق می‌شوند تا خودگویی‌های مذکور را به واژه‌های شخصی خود برگردانند و معنای آن را برای خود روش کنند (مایکنیام، 1386).

آموزش خودآموزی مایکنیام یا رفتاردرمانی شناختی به شناخت درمانی و درمان عقلانی - عاطفی شbahت دارد، ازان رو که هدف آن تعییر دادن گفتگو با خود یا گفتار درونی است و چنین فرض می‌شود که این گفته‌ها عامل مهیا‌سازی بسیاری از اختلالات رفتاری و هیجانی هستند.

در این شیوه به مراجعان آموزش داده می‌شود تا از تفکرات منفی یا غیرمنطقی خود آگاه گردد و آن‌ها را از طریق جایگزین کردن گفته‌های درونی سازگارانه‌تر و مناسب‌تر تعییر دهند. همچنین با به کار بردن رویکرد افزایش مهارت‌ها، مراجعان را تشویق می‌کنند تا احکام و قضاوتهای خاص خود را پیدا کنند. شایان ذکر است در حالی که درمان عقلانی - عاطفی بر منطقی بودن افکار تأکید می‌کند، آموزش خودآموزی بر افکار سازنده و انتطباقی تأکید بیشتری دارد (بلک و هرسن، 1384).

مایکنیام به نقل از کالوت⁸ و کاردنوسو⁹ (2002)، نقش و تأثیر خودگویی‌های شخصی، بر عوامل شناختی هیجانی و سوگیری‌های پردازش اطلاعات را غیر قابل انکار می‌داند و معتقد است شناختهای ما همان گفتگوهای درونی هستند.

پژوهش‌ها در بررسی محتوا خودگویی، مدلی سلسه مراتبی را پیشنهاد می‌کنند. این مدل شامل دو عامل کلی خودگویی مثبت در مقابل منفی و چهار عامل مرتبه اول شناختهای منفی در مورد خود، شناختهای منفی در مورد دیگران، خود

8. Calvete

9. Cardenoso

1. Thinking
2. Aristotle
3. Narrative
4. Lund
5. Vygotsky
6. Kozulin
7. Hempton

هستند. چون این باورها، انتظارات را تعیین می‌کنند و از آنجایی که پیامد مورد انتظار انسان وابستگی زیادی به داوری‌هایشان از کاری که می‌توانند انجام دهند، دارد، در این موقع، اگر ادراک‌های خودکارآمدی کنترل شود، انتظاراتی پیامد بی‌گمان نقش بسزایی در پیش‌بینی‌های رفتار، خواهد داشت (Ferla¹¹, Valcke¹² و Cai¹³, 2009). پژوهش زارع و رستگار (1393) نشان داد که باورهای هوشی افزایشی از طریق واسطه‌گری اهداف تبحری و هیجان‌های مثبت بر پیشرفت تحصیلی دارای اثر غیرمستقیم و مثبت و باور هوشی ذاتی از طریق واسطه‌گری اهداف اجتناب - عملکرد، اهداف رویکرد - عملکرد و هیجان‌های منفی بر پیشرفت تحصیلی دارای اثر غیرمستقیم و منفی می‌باشد. محتواهی عاطفی و افکاری که از ذهن می‌گذرد بر حافظه نیز تأثیر می‌گذارد (نهروانیان، زارع و مهدویان، 1388). در حوزه تربیت‌بدنی و فعالیت‌های ورزشی به طور گستردگی از خودگویی مثبت استفاده شده و نتایج آن در پژوهش‌ها منعکس شده (Lepadato¹⁴, 2012؛ Van Ralt¹⁵, 2012؛ Vincent¹⁶ و Berver¹⁷, 2016؛ Hatzigeorgiadis¹⁸, 2014؛ Galanis¹⁹ و Zourbanos²⁰, 2014). در پژوهش تابش و زارع (1391) مشخص شد که تقویت هوش هیجانی به عنوان ترکیبی از رگه‌های مختلف شخصیت، به فرد این امکان را می‌دهد که با شناخت، ادراک، تنظیم و کنترل هیجان‌ها، پردازش‌های شناختی خود را مدیریت و بهبود پختند.

پژوهش میردریکوند، سبزیان و گرواند (1393) نشان داد که آموزش تکنیک‌های فراشناختی 71/2 % خودکارآمدی دانش آموزان دختر را افزایش داد. همچنین در پژوهشی دیگر مشخص شد که تجربیات قبلی کار با رایانه با میانجی‌گری اضطراب و خودکارآمدی، اثر غیر مستقیم بر عملکرد رایانه دارد (Bouveret و Zarou, 1394). متغیرهای خلاقیت و خودکارآمدی، تفکر انتقادی را پیش‌بینی می‌کنند و به لحاظ باورهای خودکارآمدی بین دختران و پسران تفاوت وجود دارد

-
- 11. Ferla
  - 12. Valcke
  - 13. Cai
  - 14. Lepadato
  - 15. Van Ralt
  - 16. Vincent
  - 17. Berver
  - 18. Hatzigeorgiadis
  - 19. Galanis
  - 20. Zourbanos

آموزشی مقابله‌ای و شناختهای مثبت می‌شود (Safren, Heimberg¹, Lerner², Warman³ و Kendall⁴, 2000).

به طور کلی نتایج پژوهش‌هایی که در زمینه خودگویی‌های درونی صورت گرفته، حاکی از آن است که گفتار درونی، به عنوان یک واسطهٔ شناختی در زایش اندیشه و نظم‌بخشی به رفتار در حیطهٔ سازگاری درونی و اجتماعی، نقش بسزایی دارد (علوی، امیرپور و مدرس غروی، 1392). خودگویی مثبت با عملکرد بالا و خودکارآمدی رابطهٔ مثبت و معنادار دارد (هارדי⁵، هال⁶، Gibbs⁷ و Greenlade⁸, 2005)؛ در کاهش هراس اجتماعی و اصلاح تعبیر رویدادهای مربوط به خود و دیگران نقش دارد (مسیبی‌چناریان، اسماعیلی و فلسفی‌نژاد، 1389)؛ و رضایت‌زنشویی را افزایش می‌دهد (کیانی‌نژاد، 1390).

نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد خودگویی بر خودکارآمدی تأثیر دارد. خودکارآمدی، سازهٔ اصلی نظریهٔ اجتماعی بندورا⁹ می‌باشد و به برداشت افراد از توانایی‌های خود برای انجام کار و فعالیت اشاره دارد. بر این اساس، افراد تمایل دارند که به فعالیت‌های پردازند که در انجام آن‌ها احساس اطمینان کنند و اگر افراد در مورد انجام یک فعالیت احساس عدم توانایی کنند، به طور معمول از انجام آن اجتناب می‌نمایند. باورهای خودکارآمدی بر میزان صرف انرژی برای انجام فعالیتها و میزان مقاومت در برابر موانع، اثرات مستقیم دارد (Pajares¹⁰, 2003).

بر اساس نظریهٔ بندورا، خوداندیشی یکی از توانایی‌های منحصر به فرد در انسان است که به وسیلهٔ آن انسان رفتار خود را ارزیابی و تغییر می‌دهد و این خوداندیشی‌ها در برگیرندهٔ دریافت‌های خودکارآمدی است. بر پایهٔ نظریهٔ ارزش انتظار، انگیزش در آغاز برآیند باورهای افراد دربارهٔ پیامدهای احتمالی کنش‌ها و ارزشی است که آن‌ها به پیامدها می‌دهند. افراد زمانی برای انجام تکالیف برانگیخته می‌شوند که پیامد مورد انتظار برای آن‌ها با ارزش باشد؛ اما هنگامی که پیامدها برای آن‌ها ارزش نداشته باشد برای انجام تکالیف آمادگی کمتری خواهند داشت. انتظارهای پیامد با باورهای کارآمدی مرتبط

-
- 1. Heimberg
  - 2. Lerner
  - 3. Warman
  - 4. Kendall
  - 5. Hardy
  - 6. Hall
  - 7. Gibbs
  - 8. Greenlade
  - 9. Bandura
  - 10. Pajares

پیش‌آزمون به عمل آمد؛ سپس گروه آزمایش در معرض آموزش خودگویی مشبت قرار گرفت. برنامه گروه شامل ده جلسه 45 دقیقه‌ای به مدت یک ماه به صورت هفت‌های سه جلسه بود هفتۀ سوم و چهارم هر هفته دو جلسه برگزار شد. ابزارهای اندازه‌گیری: در این پژوهش پرسشنامه خودکارآمدی عمومی شرر به کار گرفته شد. پرسشنامه خودکارآمدی عمومی شرر و مادوكس (1982) معتقدند که نظریه خودکارآمدی الگویی از فرآیندهای شناختی برای سازش‌یافتنی است و آن‌ها برای اولین بار مقیاسی جهت اندازه‌گیری این باور عمومی، تحت عنوان خودکارآمدی عمومی ساختند که اختصاص به موقعیت خاصی از رفتار ندارد. مقیاس خودکارآمدی عمومی شرر و همکاران دارای هفده عبارت است. شرر و مادوكس بدون مشخص

(عبدالهی عبدی‌انصار، فتحی‌آذر و عبدالهی، 1393): و باورهای هوشی افزایشی اثر مشبّت روی خودکارآمدی دارد (ذیبحی حصاری و غلامعلی لوسانی، 1393).

لذا با توجه به موارد فوق، به نظر می‌رسد خودگویی‌های مشبّت تأثیری مشبّت و معنadar بر خودکارآمدی داشته باشد و با شناخت سبک خودگویی و مؤلفه‌های آن می‌توان به خود کنترلی که در احساس خودکارآمدی افراد تأثیر بسزایی دارد دست یافت. با توجه به یافته‌های فوق پژوهشگر در نظر دارد به آزمون این موضوع پردازد که آیا خودگویی مشبّت بر خودکارآمدی تأثیر دارد یا خیر؟

روش

پژوهش حاضر یک پژوهش کاربردی و از نظر جمع‌آوری

جدول ۱. بررسی همگنی شبیه‌های رگرسیون متغیر وابسته خودکارآمدی

منبع	درجه آزادی	مجموع مجذورات	میانگین مجذورات	F	مقدار معناداری	سطح معناداری	اندازه اثر
تصحیح مدل	3817/092	3	1272/364	555/208	0/000	0/962	
مقدار ثابت	5/267	1	5/267	2/298	0/134	0/034	
خودکارآمدی	5/419	1	5/419	2/365	0/129	0/035	
پیش‌آزمون	3260/074	1	3260/074	1423	0/000	0/956	
پیش‌آزمون* خودکارآمدی	18/960	1	18/860	8/273	0/500	0/111	
خطا	151/251	66		2/292			
کل	250716/000	70					
کل تصحیح شده	3968/343	69					

کردن عوامل و عبارات آن‌ها معتقدند که این مقیاس سه جنبه از رفتار شامل میل به آغازگری رفتار، میل به گسترش تلاش برای کامل کردن تکلیف و تفاوت در رویارویی با موانع را اندازه‌گیری می‌کند.

پایابی: پایابی پرسشنامه توسط اصغرتراد (1385) 0/83 برآورد شده است.

یافته‌ها: داده‌ها به کمک روش‌های آمار توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و تحلیل کوواریانس تک متغیره و آزمون تعقیبی بن‌فرونی با استفاده از نرم‌افزار SPSS تحلیل شدند. مفروضه یکسانی شبیه رگرسیون در متغیرها محاسبه شد (جدول ۱). این مفروضه فقدان تعامل بین گروه‌ها و نمرات پیش‌آزمون را بررسی می‌کند. مقدار $F=0/111$ است و به این معناست که تعامل وجود ندارد، یعنی شبیه رگرسیون‌ها یکسان است و بین گروه‌ها و نمرات پیش‌آزمون تعامل وجود ندارد.

داده‌ها جزو پژوهش‌های نیمه‌آزمایشی می‌باشد و از طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده شده است.

جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان پسر مقطع ابتدایی شهر پیرانشهر که در سال تحصیلی 1393-94 1393 مشغول به تحصیل هستند و تعداد آن‌ها برابر است با 5146 نفر.

روش نمونه‌گیری این تحقیق به صورت خوش‌ای و تصادفی می‌باشد. به این صورت که ابتدا از بین مدارس ابتدایی پسرانه شهر پیرانشهر دو مدرسه به صورت تصادفی انتخاب و سپس در هر مدرسه از بین کلاس‌های پایه دوم به صورت تصادفی یک کلاس به عنوان نمونه انتخاب شده و از طریق نمونه‌گیری تصادفی دانش‌آموزان انتخاب شده یکی از مدارس به عنوان گروه آزمایش و مدرسه دیگر به عنوان گروه کنترل انتخاب شدند.

روش اجرا: ابتدا از گروه‌های کنترل و آزمایش در هر دو مدرسه که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند، یک

داده‌های جدول (4) نشان می‌دهد که بر اساس آزمون تعقیبی بنفروندی بین میانگین خودکارآمدی افراد در مرحله پس‌آزمون در بین گروه‌های کنترل و آزمایش تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول 2. آزمون لون برای همگنی واریانس‌ها

متغیر وابسته: نمره کل پس‌آزمون	درجه آزادی 1	درجه آزادی 2	معناداری F
0/131	68	1	2/341

طرح: ثابت + نمره کل پیش‌آزمون + گروه

جدول 3. خلاصه تحلیل کوواریانس تک‌متغیری اثر آموزش خودگویی مثبت بر خودکارآمدی

منبع	تصحیح مدل	مقدار ۱/۳۲	مقدار ۶/۸۴۳	مقدار ۳۳۲۰/۶۷۱	مقدار ۳۳۱/۳۶۴	مقدار ۱۷۰/۲۱۱	مقدار ۲۵۰۷۱۶/۰۰۰	مقدار ۳۹۶۸/۳۴۳	مقدار ۰/۰۰۰	مقدار ۰/۱۰۵	مقدار ۰/۰۰۰	مقدار ۰/۰۰۰	مقدار ۰/۹۵۷
	میانگین مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات
تثبیت	۳۷۹۸/۱۳۲	۲	۱۸۹۹/۰۶۶	۷۴۷/۵۲۸	۰/۰۰۰	۰/۹۵۷							
مقدار ثابت	۶/۸۴۳	۱	۶/۸۴۳	۲/۶۹۴	۰/۱۰۵	۰/۰۳۹							
پیش‌آزمون	۳۳۲۰/۶۷۱	۱	۳۳۲۰/۶۷۱	۱۳۰۷	۰/۰۰۰	۰/۹۵۱							
خودکارآمدی	۳۳۱/۳۶۴	۱	۳۳۱/۳۶۴	۱۳۰/۴۳۵	۰/۰۰۰	۰/۶۶۱							
خطا	۱۷۰/۲۱۱	۶۷	۲/۵۴۰										
کل	۲۵۰۷۱۶/۰۰۰	۷۰											
کل تصحیح شده	۳۹۶۸/۳۴۳	۶۹											

نتیجه‌گیری و بحث

این پژوهش با هدف بررسی اثربخشی خودگویی مثبت بر خودکارآمدی دانشآموزان انجام گردید. نتایج حاصل از این مطالعه همخوان با فرضیه‌های پژوهشی این مطالعه نشان می‌دهد که آموزش خودگویی مثبت تأثیر معناداری بر خودکارآمدی دانشآموزان گروه آزمایش نسبت به گروه کنترل داشته است.

یافته‌های پژوهش حاضر در ارتباط با این فرضیه نشان می‌دهد که به طور کلی خودگویی مثبت تأثیر مشتی بر افزایش خودکارآمدی دانشآموزان دارد؛ و این یافته‌ها همسو با یافته‌های مانفرا لوییز (2006) (دھقانی فیروزآبادی ۱۳۸۹)، مقیمیان و کریمی (۱۳۹۲)، علوی و همکاران (۱۳۹۲) و سلمانی (۱۳۹۲) می‌باشد. لپادتو (2012) به این نتیجه رسید که خودگویی پیشرفت تحصیلی را افزایش می‌دهد. محققان دیگر (وان رالت، وینست و ببور، ۲۰۱۶؛ هازیگورگیادس^۱، گالانیس^۲ و زوربانوس^۳، ۲۰۱۴) تأثیر خودگویی را بر فعالیت‌های مختلف ورزشی بررسی کردند و همگی به این نتیجه رسیدند که خودگویی مثبت عملکرد ورزشی را ارتقا می‌دهد. فیلیپوت^۴ و بامبرگ^۵ (۱۹۹۶؛ به نقل از دھقانی، ۱۳۸۹) ۶۰ دانشجوی کارشناسی ارشد را که از جیث عزتنفس در سطح پایینی قرار داشتند، در دو گروه آزمایش و گواه قرار

پس از محاسبه مفروضه یکسانی شب رگرسیون، برای استفاده از تحلیل کوواریانس آزمون لون برای بررسی یکسانی واریانس‌ها انجام شد. نتایج آزمون لون نشان داد که گروه‌ها از نظر واریانس درون گروهی تفاوت معناداری با هم ندارند، سطح معناداری بیشتر از ۰/۰۵ است (معناداری ۰/۱۳۱). بنابراین مفروضه یکسانی واریانس‌ها تأیید شد.

فرضیه اصلی: خودگویی مثبت انگیزش تحصیلی درونی دانشآموزان را افزایش می‌دهد.

برای تحلیل آماری داده‌های مربوط به این فرضیه یک تحلیل کوواریانس چندمتغیری (MANCOVA) انجام شد. برای کنترل خطای نوع اول، هر ANCOVA با استفاده از روش بنفروندی در سطح ۰/۰۵ آزمون شد. همان‌طوری که در جدول ۳ مشاهده می‌شود نتایج آزمون‌های یک متغیری F، تفاوت معناداری بین دانشآموزان گروه‌های آزمایش و گواه در نمره کلی خودکارآمدی ($F_{(1,67)}=130/435$ و $P<0/01$) نشان می‌دهد.

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده شد؛ میانگین نمره در پس آزمون خودکارآمدی در گروه آزمایشی بیشتر از گروه کنترل است؛ جدول ۳ نشان می‌دهد که مقدار F به دست آمده (۱۳۰/۴۳۵) برای مقایسه میانگین نمرات خودکارآمدی در سطح از ۰/۰۱ معنادار می‌باشد؛ بنابراین فرضیه صفر رد می‌شود؛ به عبارت دیگر خودکارآمدی دانشآموزان با توجه به آموزش خودگویی مثبت تغییر کرده است.

1. Hatzigeorgiadis

2. Galanis

3. Zourbanos

4. Philpot

5. Bumberg

جدول 4. آزمون بن فرونی برای مقایسه میانگین‌ها (مربوط به متغیر خودکارآمدی)

مقایسه	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	مقدار F	سطح معناداری	اندازه اثر
331/364	1	331/364	130/435	0/000	0/661	
170/211	67	2/540				

کرده بود به شکل جملات مثبت سازگارانه بازسازی شد و نیز بر افکار مثبتی که آزمودنی در مورد خود وجود آن‌ها را تأیید کرده بود، تأکید شد. احرای این شیوه به طور معناداری عزت نفس را افزایش و نمرات افسردگی را کاهش داد، در پیگیری دو هفته بعد نیز این نتایج همچنان صادق بود.

دادند. افراد گروه آزمایش آموزش دیدند که پانزده جمله خودگویی را به مدت دو هفته و هر روز سه بار با خود تکرار کنند.

این جملات از یک پرسشنامه تجدید نظر شده افکار خودکار که شامل افکار منفی و مثبت بود استخراج شد، بدین صورت که افکار منفی که آزمودنی وجود آن‌ها را در مورد خود تأیید

سعید، نسیم؛ زارع، حسین (1393). روش تدریس پیشرفته. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.

سلمانی، نیره (1392). "تأثیر خودگویی مثبت بر میزان اضطراب امتحان دانشجویان پرستاری". راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، 1.6، 13-16.

عبداللهی عدلی‌نصرالله، وحیده؛ فتحی‌آذر، اسکندر؛ عبداللهی، نیدا (1393). "ارتباط تفکر انتقادی با خلاقیت، باورهای خودکارآمدی و عملکرد تحصیلی دانشجویانعلم". پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، 2، 41-52.

علوی، خدیجه؛ امیرپور، لیلا؛ مدرس غروی، مرتضی (1392). "رابطه سبک خودگویی و مشکلات عاطفی در دانشجویان". مجله اصول پедاشرت روانی، 15، 2، 529-518.

مایکنیام، دونالد (1386). آموزش این‌سازی در مقابل استرس. ترجمه سیروس میینی. تهران: رشد. (تاریخ انتشار اثر به زبان اصلی 1985).

مسیبی چارتین، حسین؛ اسماعیلی، معصومه؛ فلسی‌نژاد، محمدرضا (1389). "بررسی اثربخشی درمان شناختی مبتنی بر فن خودگویی و کاهش میزان هراس اجتماعی و تصحیح تعابیر مربوط به خود و دیگران". مطالعات تربیتی و روان‌شناسی، 11، 87-102.

مقیمیان، مریم؛ کریمی، طبیه (1392). "تأثیر آموزش گروهی تکنیک‌های خودگویی مثبت و تن‌آرامی و ترکیب آن‌ها بر هراس اجتماعی دانشجویان پرستاری". مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ایران، نشریه پرستاری ایران، 26، 85-75، 66.

میردریکوند، فضل‌الله؛ سبزیان، سعیده؛ گراوند، هوشنگ (1394). "اثربخشی آموزش تکنیک‌های فراشناختی بر خودکارآمدی

منابع

آیزنک، مایکل؛ کین، مارک (1394). زبان و تفکر (ترجمه حسین زارع و مهدی باقری‌سندي). تهران: ارجمند.

اصغریزاده، طاهره؛ احمدی، محمد (1385). "مطالعه ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس خودکارآمدی شر". مجله روان‌شناسی، 39.

بلاک، آن؛ هرسن، مایکل (1384). فرهنگ شیوه‌های رفتار درمانی. ترجمه فرهاد ماهر و سیروس ایزدی. تهران: رشد. (تاریخ انتشار اثر به زبان اصلی 1985).

پوراصغر، نصیبیه؛ زارع، حسین (1394). "تجربیات قبلی و عملکرد تکالیف مرتبط با رایانه دانشجویان: نقش خودکارآمدی رایانه، اضطراب رایانه و جنسیت". پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، 3، 69-82.

تابش، فهیمه؛ زارع، حسین (1391). "تأثیر آموزش مهارت‌های هوش هیجانی بر سبک‌های تصمیم‌گیری عقلایی، شهودی، اجتنابی، وابسته و آنی". نشریه علوم رفتاری، 22، 330-323.

دهقانی فیروزآبادی، طبیه؛ آذین، سیده خدیجه (1389). "بررسی میزان اثربخشی خودگویی‌های درونی مثبت بر افزایش باورهای خودکارآمدی عمومی زنان". فصلنامه روان‌شناسی و علوم تربیتی، 5، 127-144.

ذیبی حصاری، نرگس‌خاتون؛ غلامعلی لواسانی، مسعود (1393). "رابطه باورهای هوشی و اهداف پیشرفت با خودکارآمدی در دانشجویان دانشگاه پیام نور". پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و آموزش مجازی، 1، 4-9.

زارع، حسین؛ رستگار، احمد (1393). "مدل علایی پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی دانشجویان آموزش مجازی: نقش باورهای هوشی، اهداف پیشرفت و هیجان‌های تحصیلی". شناختی اجتماعی، 3، 2-19؛ (6).

همپتن، الود (1381). نگرش مثبت. ترجمه فهیمه نظری. تهران: مؤسسه ایزایران. (تاریخ انتشار اثر به زبان اصلی 1987).

دانش آموزان دختر دیبرستان‌های شهر اصفهان." پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، 2، 87-97.

نهروانیان، بروانه؛ زارع، حسین؛ مهدویان، علیرضا (1388). "تأثیر محتوای عاطفی بر حافظه آشکار و نااشکار به تفکیک جنسیت." تارهای علوم شناختی، 11، 37-46.

Calvete, E. & Cardenoso, O. (2002). Self-talk in adolescents: Dimensions, states of mind, and Psychological maladjustment. *Cogn Ther Res*; 26(4): 473-850.

Lund, N. (2003). Language and thought. London and New York: Routledge.

Ferla, J.; Valcke, M. & Cai, Y. (2009). Academic self-efficacy and academic self - concept: Reconsidering structural relationships. *Learning and Individual Differences*; 19: 499-505.

Manfra, Louis. (2006). The effects of speech awareness and speech instructions on young children's self-talk and cognitive self-regulation during a dimensional change counting task. publisher, George mason university.

Hardy, J.; Hall, CR.; Gibbs, C. & Greenslade, C. (2005). Self-talk and gross motor skill performance: An experimental approach. *Athletic insight*, 7, 2, 1-13.

Pajares, F. (2003). Self-efficacy beliefs, motivation and achievement in writing: A Review of the literature reading & writing quarterly; 19: 139-158.

Hatzigeorgiadis, A.; Galanis, E.; Zourbanos, N. & Theodorakis, Y. (2014). Self-talk and Competitive Sport Performance. *Journal of Applied Sport Psychology*; 26, 82-94.

Safern, SA.; Heimberg, RG.; Lerner, AH.; Warman, M. & Kendall, PC. (2000). Differentiating anxious and depressive self-statements: Combined factor structure of the anxious self-statements questionnaire and the automatic thoughts questionnaire revised. *Cogn Ther Res*; 24(3), pp: 327-344.

Kolbe, Andrew, W. (2003). Dissertation Abstracts International: The humanities and social sciences, Ed. D; University of Massachusetts Lowell.

Van Raalte, L.; Vincent Andrew, Brewer Britton W. (2016). Self-talk: Review and sport-specific model. *Psychology of Sport and Exercise*.

Kozulin, A. (2012). Thought and language. London: MIT Press Cambridge.

Lepadatu, I. (2012). Use self-talking for learning progress. *Procedia. Social and Behavioral Sciences*, 33, 283-287.